

Sygn. akt VII U 139/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Ołtarzewska

Protokolant: st.sekr.sądowy Alicja Jarzyna

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy Z. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 9 listopada 2012 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu Z. B. prawo emerytury od dnia 01 stycznia 2013r. i stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 139/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu Z. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, wskazując, iż nie rozwiązał on stosunku pracy. Organ rentowy podał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w okresie od dnia 01 września 1981 r. do dnia 30 września 1988 r. w ramach zatrudnienia w Stoczni (...) w G. wobec faktu, iż z przedłożonej dokumentacji wynika, iż zajmował on stanowisko montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego – spawacza elektrycznego, zaś w przywołanym zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MHiPM z 1985 r. nr. 1-3 poz. 1) w wykazie A dział III pozycja 90 punkt 37 wskazana została praca spawacza. W ocenie pozwanego do uznania pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach wymagane jest wykonywanie tej pracy stale i w pełnym wymiarze czasu przewidzianym dla danego stanowiska pracy. Zatem wykonywanie pracy na różnych stanowiskach, choćby w obszarze tego samego działu i pozycji zarządzenia

resortowego, wyklucza możliwość spełnienia wymogu wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla danego stanowiska pracy (tom II k. 25 akt rentowych i k. 4 akt sprawy).

Odwołanie z dnia 20 listopada 2012 r. od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniósł ubezpieczony Z. B., załączając do odwołania korektę świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych (k. 2 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 23 stycznia 2013 r. na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji (k. 5-5v akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. B., urodzony dnia (...), z zawodu technik mechanik o specjalności budowa napędów hydraulicznych i pneumatycznych po technikum zawodowym, w dniu 26 października 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 15 lutego 2012 r. Ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy, od 1999 r. nieprzerwanie zatrudniony w (...) S.A. w G..

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – tom II k. 1-2 akt rentowych, zaświadczenie z dnia 26 października 2012 r. – tom II k. 10 akt rentowych, zeznania ubezpieczonego – k. 21-22 akt sprawy

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 26 lat, 9 miesięcy i 21 dni, w tym 25 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 1 rok, 8 miesięcy i 21 dni okresów nieskładkowych, jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 9 lat i 6 dni.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – tom II k. 24-24v akt rentowych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 09 listopada 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu Z. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie rozwiązania stosunku pracy oraz nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 09 listopada 2012 r. – tom II k. 25 akt rentowych i k. 4 akt sprawy

Począwszy od dnia 19 stycznia 1994 r. ubezpieczony Z. B. otrzymywał od pozwanego rentę inwalidzką III grupy inwalidów.

Od dnia 01 kwietnia 1999 r. ubezpieczony otrzymywał świadczenie w postaci renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

dowód: decyzje rentowe pozwanego – tom I akt rentowych

W spornym okresie od dnia 01 września 1981 r. do dnia 30 września 1988 r. ubezpieczony Z. B. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Stoczni (...) w G. na stanowisku montera ślusarskiego – spawacza elektrycznego. W powyższym okresie, z wyłączeniem okresu od dnia 07 września do dnia 04 października 1987 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach.

Łącznie w powyższym zakładzie pracy ubezpieczony był zatrudniony w okresie od dnia 04 września 1967 r. do dnia 30 września 1988 r. – od dnia 04 września 1967 r. jako uczeń praktycznej nauki zawodu w specjalności montera maszyn i urządzeń okrętowych w ramach (...) Szkoły (...) w G., od dnia 18 sierpnia 1970 r. jako monter ślusarski, od dnia 01 października 1974 r. jako monter ślusarskiego wyposażenia okrętowego, od dnia 01 marca 1977 r. jako

spawacz elektryczny ręczny, od dnia 01 września 1981r. jako monter ślusarskiego wyposażenia okręgowego – spawacz elektryczny.

Pozwany uwzględnił okresy pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach kiedy zajmował on stanowiska pojedyncze tj. monter ślusarskiego lub spawacza w latach: 1970-1971, 1973-1974, 1974-1977, 1977-1981, w łącznym wymiarze 9 lat i 6 dni.

W spornym okresie ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym w okresie od 07 września 1987 r. do dnia 04 października 1987 r., podczas którego wykonywał pracę eksportową za pośrednictwem przedsiębiorstwa (...) w B. w (...).

dowód: świadectwo pracy z dnia 31 stycznia 1994 r. – tom I k. 5-5v akt rentowych, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 11 września 2012 r. – tom II k. 8 akt rentowych, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 20 września 2012 r. – tom II k. 27 akt rentowych i k. 3 akt sprawy, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 13 grudnia 2012 r. – tom II k. 30 akt rentowych, akta osobowe – koperta na k. 18 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego – k. 22 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych pozwanego organu oraz aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania ubezpieczonego, zasługujące na walor wiarygodności, tym bardziej, że razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego Z. B. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury **dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r.** zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. celem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia:

- w dziale III (W hutnictwie i przemyśle metalowym) pod pozycją 90 wskazano prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach
- w dziale XIV (Prace różne) pod pozycją 12 wskazano prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (**§ 2 ust. 2**).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 15 lutego 2012 r. osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pozostaje w stosunku pracy (tom II k. 10 akt rentowych i k. 21 akt sprawy).

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach przy pracach można było sporny okresy zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 01 września 1981 r. do dnia 30 września 1988 r. w Stoczni (...) w G. na stanowisku monter a ślusarskiego – spawacza elektrycznego, w związku z faktem, iż w ocenie pozwanego z przedłożonej dokumentacji wynika, iż zajmował on stanowisko monter a ślusarskiego wyposażenia okrętowego – spawacza elektrycznego, zaś w przywołanym Zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MHiPM z 1985 r. nr. 1-3 poz. 1) w wykazie A dział III pozycja 90 punkt 37 wskazana została praca spawacza. W ocenie pozwanego do uznania pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach wymagane jest wykonywanie tej pracy stale i w pełnym wymiarze czasu przewidzianym dla danego stanowiska pracy. Zatem wykonywanie pracy na różnych stanowiskach, choćby w obszarze tego samego działu i pozycji zarządzenia resortowego, wyklucza możliwość spełnienia wymogu wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla danego stanowiska pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadcstwo pracy, 3 świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, akta osobowe). Niewątpliwie został on potwierdzony wyjaśnieniami ubezpieczonego, który wskazywał, że nie przepracował ani jednego dnia jako łącznie monter i spawacz, bowiem poszczególne prace – monterskie czy też spawalnicze – trwały po kilka miesięcy. Pracodawca jedynie dla ułatwienia, aby nie wręczać pracownikom nowych angaży przy zmianie pracy, zatrudniał ich na tzw. łączonych stanowiskach pracy.

Sąd Okręgowy pragnie przy tym jednoznacznie podkreślić, iż nawet przy założeniu, iż w którymkolwiek z powyższych spornych okresów zatrudnienia wnioskodawca wykonywałby w części wymiaru czasu pracy prace montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego, a w pozostałej części wymiaru czasu pracy prace spawalnicze – także całokształt tak przepracowanego czasu pracy podlega uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych, bowiem zarówno prace montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego, jak i prace spawalnicze zostały wprost wskazane w cytowanym powyżej załączniku do rozporządzenia – wykaz A dział III pozycja 90 – jako prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach. Uściślone natomiast zostały, opisanym poniżej, zarządzeniem resortowym – przytoczonym jako podstawa klasyfikacji pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w spornych okresach w świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W tym miejscu godzi się wskazać, iż zarządzenia resortowe - w tym wskazywane w treści świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (tom II k. 8, 27 i 30 akt rentowych) zarządzenie nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MHiPM z 1985 r. nr 1-3 poz. 1) – nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa, i stanowią jedynie pomocnicze akty prawa niższego rzędu oraz dokumenty dotyczące jedynie konkretnych zakładów pracy, do których odwoływali się poszczególni pracodawcy, wskazując w dokumentacji pracowniczej (świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych) na rodzaje wykonywanej przez pracowników pracy. Kluczowym i podstawowym dokumentem w tym zakresie pozostaje cytowane powyżej rozporządzenie. Wypowiedział się bowiem w powyższym zakresie Sąd Najwyższy, wskazując, iż źródłem prawa do emerytury za pracę w szczególnych warunkach jest ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa (art. 87 Konstytucji). Wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., I UK 403/11). Na marginesie jedynie Sąd Okręgowy pragnie przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego, który wskazał, iż co prawda, wykazy resortowe mają charakter jedynie informacyjny, techniczno-porządkujący i uściślający, jednakże z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego lub centralny związek spółdzielczy w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może -

w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych - stanowić negatywną przesłankę dowodową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 218/09; podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2011 r., I UK 164/11). Godzi się zatem wskazać, iż podane powyżej zarządzenie resortowe w wykazie A dział III pozycja 90 punkt 37 wskazuje pracę spawacza, w wykazie A dział III pozycja 90 punkt 17 wskazuje prace monterów kadłubów okrętowych, w wykazie A dział XIV pozycja 12 punkt 8 wskazuje pracę spawacza, zaś w wykazie A dział III pozycję 90 punkt 25 wskazuje na pracę monterów ślusarskiego wyposażenia okręgowego – zatem zbieżne z wykonywanymi w spornym okresie przez ubezpieczonego Z. B..

Emerytura w obniżonym wieku przysługuje z uwagi na charakter prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Żaden przepis nie stawia wymogu pracy w szczególnych warunkach tylko na jednym ze stanowisk wymienionych w wykazie. Zatem skoro ubezpieczony pracował na stanowiskach, na których praca traktowana jest jako praca w szczególnych warunkach – czego pozwany nie kwestionował – to przez cały pełny wymiar czasu pracy pracował w szczególnych warunkach.

Zagadnieniem wymagającym odrębnego omówienia jest kwestia zarzutu pozwanego dotyczącego nie rozwiązania przez ubezpieczonego stosunku pracy.

Niewątpliwie wymóg dokonania takowego rozwiązania stosunku pracy przez ubezpieczonego, ubiegającego się o świadczenie w postaci emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, istniał w dacie wydania zaskarżonej decyzji (09 listopada 2012 r.), kiedy obowiązywał przepis art. 184 ust. 2 ustawy w brzmieniu: „Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem”. Jednocześnie podkreślić należy, iż treść powyższej regulacji na mocy ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 637) uległa zmianie z dniem 01 stycznia 2013 r. poprzez usunięcie podkreślonej ostatniej części przepisu. Tym samym z dniem 01 stycznia 2013 r. dla ubiegających się o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych odpadł wymóg rozwiązania stosunku pracy. Powyższe zaś, w przedmiotowej sprawie, w związku z faktem nie rozwiązania stosunku pracy przez ubezpieczonego (co potwierdził na rozprawie – k. 21 akt sprawy), skutkuje przesunięciem w myśl art. 129 ust. 1 ustawy daty przyznania mu wnioskowanego świadczenia emerytalnego – zamiast od daty złożenia wniosku (26 sierpnia 2012 r., jako że spełnił wówczas pozostałe przesłanki) do dnia 01 stycznia 2013 r., kiedy rozwiązanie stosunku pracy nie jest już wymagane i konieczne.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczony Z. B. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zaistniały dopiero na etapie postępowania odwoławczego przed Sądem, kiedy to nastąpiła – opisywana

powyżej – zmiana przepisów ustawy i uchylenie z dniem 01 stycznia 2013 r. obowiązku rozwiązania stosunku pracy przez osobę ubiegającą się o świadczenie w postaci emerytury, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, w punkcie I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 09 listopada 2012 r. i przyznał ubezpieczonemu Z. B. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 stycznia 2013 r. (tj. daty uchylenia obowiązku rozwiązania stosunku pracy przez osobę ubiegającą się o świadczenie w postaci emerytury). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 26 października 2012 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, w punkcie II wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Maria Ołtarzewska